

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kuhaja vsak četrtlet in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kotak“ „Kotaknega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Rokopisi se ne vračajo, — Upravištvu: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglašbe primeren popust, Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapirajo reklamacije so poštnine proste.

Boj spodnještajerskih Slovencev proti Gradcu in liberalci.

Težak je boj, ki ga bije spodnještajersko slovensko ljudstvo proti nemškemu Gradcu. Odkar smo začeli politično živeti, se moramo boriti za to, kar nam gre po božji in človeški postavi. Smelo bi skoraj lahko trdili, da nima pravica za nas Slovence samo za vezanih oči, ampak da je povsem slepa. Slovence se prikrajšuje povsod. V Gradcu se ne zmenijo za pravice slovenskega ljudstva, naših prošnja in zahtev ne upoštevajo. Iz slepe strankarske strasti pomagajo našim narodnim nasprotnikom — slovenski (!) liberalci. Ko so naši deželni poslanci v deželnem zboru zaklicali nemški večini: stoj!, ko niso pripustili, da bi se zahteve slovenskega ljudstva v gospodarskem, šolskem in narodnem oziru vedno in vedno zavračale in zapostavljale, so bili liberalci v pričetku polni navdušenja, pozneje pa so začeli spletkariti in rovariti. Zakaj? Iz bojazni, da bi se zahteve Slovencev vsaj deloma uresničile in bi sivolled tega naši poslanci priborili še večje zaupanje. Zadnji čas so pa začeli nastopati liberalci naravnost izdajalsko. V „Slov. Narodu“ pišejo že dalje časa sem proti slovenskim zahtevam: da bi se razdelila Kmetijska družba v slovenski in nemški oddelek, da bi dobili Slovenci svoj poseben deželni šolski svet. Z eno besedo, liberalci pišejo, da se Slovenci nimamo kaj pritoževati proti Gradcu. Slovenski liberalci ravnaajo tako, da so pravi narodni izdajalci!

Imamo v Gradcu Kmetijsko družbo za celo deželo. A gospodje, ki odločujejo o raznih gospodarskih podporah, skrbijo, da dobi Spodnji Stajer le drobne, vse drugo dobijo nemški srednje- in gornještajerci. Mi smemo samo davke plačevati, dajati sinove k vojakom in mirno gledati, kako si delijo podpore naši nasprotniki. Zato je naša zahteva, da se Kmetijska družba razdeli v slovenski in nemški oddelek. Se-le, če bo slovenski kmet sam odločeval v slo-

venskem oddelku Kmetijske družbe, smemo upati, da se bodo podpore za povzdigo živinoreje, izboljšanja travnikov in pašnikov itd., pravično razdeljevale. Slovenski liberalci pa vpijejo zadnji čas po svojih glasilih, da je sedanja Kmetijska družba za Slovence pravična. S tem branijo liberalci naše narodne nasprotnike, mečejo polena tistim rodoljubom, ki se potozajo za zahteve slovenskega kmeta, pod noge. Liberalci so res sami — narodni izdajalci!

Kako skrbijo nemški gospodje v Gradcu za Sp. Stajer, vidimo n. pr. tudi pri regulaciji rek in potokov. Pesnico so pričeli regulirati v krajih, kjer so posilnemci doma, v šentlenartsko-ptujskem okraju, kjer so sami slovenski kmetje, pa je še sedaj neregulirana in še huje preplavi bregove, ker priteče voda z večjo silo navzdol. Vsak pameten človek koplje grabo za vodotok od izliva naprej, a Nemci delajo drugače radi — Slovencev. Na Gornjem Štajerskem se uredi vsak potoček in reka, a kjer so se dosedaj resno zmenili nemški gospodje za regulacijo spodnještajerskih vodotokov? Radi tega boj naših poslancev proti nemško-nacionalni gospodi v Gradcu. Slovenski liberalci pa z napadi na našo stranko izdajalski podpirajo Nemce. Res, kdor liberalci — ta narodni izdajalec.

Sole so za vsak narod velikega pomena. A kako se godi spodnještajerskim Slovencev v šolskem oziru? Posilnemtvo se širi v ljudskih in srednjih šolah, posilnemtvo učitelji imajo prednost pred slovenskimi, nemške šole rastejo kot gobe za dežjem; Slovenci nimamo ne ene meščanske šole, Nemci jih imajo čez 20, a še ni dovolj. Po znanem Wastianovem predlogu so hoteli dobiti Nemci deželni šolski svet popolnoma v svoje roke. Da bi se te krivice nehale, zahtevamo spodnještajerski Slovenci že dolga leta delitev deželnega šolskega sveta v nemški in slovenski oddelek. Ravno pri tej točki so se pa pokazali naši liberalci kot največji izdajalci slovenskega ljudstva. V „Slov. Narodu“ pišejo proti delitvi deželnega šolskega sveta, ker se raje pokorijo svobodomiselnim Nemcem, kot bi gledali, da bi imel katoliški Slovenec

odločilno besedo v slovenskem deželnem šolskem svetu. Raje tlačnijo pod nemškim jarmom, kot bi pustili katoliško slovensko ljudstvo do besede. Liberalci postopajo tako, ker: kdor liberalci — ta narodni izdajalec!

Slovensko kmečko ljudstvo, zapomni si te svoje „prijatelje“. Laskajo se ti, da so tvoji prijatelji, a Nemcem molijo palico, s katero naj tepejo tebe. Narodne izdajice so liberalci! Nemci se že očitno veselijo, ker jim slovenski liberalci pomagajo. Za nas pa mora zato veljati:

Kdor liberalci — ta narodni izdajalec!

Draginja.

„Kmet je kriv, draginja“, tako kričijo liberalni meščani in socialni demokratje. Vso krivdo draginje vale ti naši neprijatelji na ubogega kmeta. Zahtevajo, naj se odpravi carina za tuje meso in druga živila, naj se svobodno uvaža tuja živina v Avstrijo itd.

Socialni demokratje zahtevajo pred vsem prosti uvoz živine iz Balkana, ker upajo, da bo postalo vsled tega meso ceneje. A ne pomislijo, da bi živina iz Balkana še bolj okužila našo domačo živino. Kuga-slinovka se itak širi zadnji čas po naših krajih, kaj bi šele bilo, ako bi se smela prosto uvažati živina iz Balkana, kjer so razne živinske bolezni doma. Potem bi še-le nastala prava draginja mesa v Avstriji. Po mestih in krajih, kjer je mnogo tovarn, kričijo tudi, naj vlada dovoli uvoz argentinskega mesa. Najbolj glasni so seveda socialni demokratje in liberalci. A izkušnja je pokazala, da argentinsko meso ni mnogo ali nič cenejše kot domače meso, da pa glede kakovosti ni veliko vredno.

Liberalci in socialni demokratje trdijo, da je draginja samo v Avstriji, zato ker je na živino in meso varstvena carina in izkušajo javnost prepričati, da bi draginja ponehala, ako bi se carina odpravila in bi bil uvoz mesa in sploh vseh izdelkov iz tujine popolnoma prost. Sklicevali so se zlasti na Angleško, češ, glejte, kako tam jedo poceni meso, ki ga uvažajo

z njim se ne morejo meriti niti drugi večji trgi. Ej, ni povsod tako, kot v Mekužuju, ni, kaj bi tisto!

Le nekaj je delalo preglavice gospodu županu. Lepo sprehajališče se ne more misliti brez smrekic, a teh ni bilo možno dobiti v mekužkih gozdih. Tam so rastle ponosni hrasti, gladko-kožnate breze, grčavi gabri, ponosni topoli, ali smreke ne bi našel, če bi preobrnil tudi pol gozda. Kaj da storimo, mislil si je gospod župan, brez smrek vendar ne moremo biti. Nič ne bode, naročiti jih bode treba, dejal je ponosno gospod župan. In res je že drugega dne romalo belo pisemce v daljne kraje, v katerih je gospod župan naročeval smreke za mekuško sprehajališče. Oj, to se bode njihovo temno zelenilo podalo med drugimi raznovrstnimi drevesi. To bode nekaj veliko-mestnega, prav-kakor v glavnem mestu. Zaslovelo bode Mekužje, a zaslovel bode tudi mekuški župan, gospod Puran!

Težko je pričakoval gospod župan pošiljatve smrekic. Nu, naposled je pa vendar prišlo pismo iz bližnje železniške postaje, da so smreke že tam, naj le hitro pošlje po nje.

„Matijček, Matijček!“ — zagrmel je gospod župan, klicaje občinskega slugo. — „Kje te drži klek toliko časa?“

„Tukaj sem, prosim ponižno gospod župan. Zapovedujte!“ odgovarjal je Koleselj in se postavil prav po vojaško pred župana.

„Smreke so prispele, smreke, ali razumeš?“

„Hvala na vprašanju, gospod župan!“

„Pojdeš hitro, da preskrbiš vozove, da bodejo smreke čim preje tukaj.“

„Precej, gospod župan. Koliko vozov zapovedujete? Bode li eden zadostoval?“

„Kako vprašanje? Kdaj te bode pač pamet srečala? 300 smrek pa na enem vozu, Matijelj, kaj noriš? Preskrbi dva, preskrbi tri vozove, razumeš?“

„Preskrbim tri vozove za smreke, gospod župan.“

PODLISTEK.

Novi župan.

(Spisal J. Barlé.)

(Dalje.)

Nova metla dobro pometa, pravi stari pregovor. Tudi novi gospod župan poprijel se je z neizmerno marljivostjo dela, da se tako kakor njegov prednik, proslavi v mekuški zgodovini. V pisarni je bilo vedno dosti dela in marsikateri spis se je znebil nadležnega prahu, kateri ga je dosedaj pokrival kot debela skorja. Mekuški nažigac Matijček Koleselj, kateri je bil hkratu tudi občinski sluga, je dobil novo drago obleko, katera je bila zelo podobna vojaški. Na debeli glavi čepela mu je ponosna čepica, a ob strani mu je bingljala dolga sablja z rdečim cofkom. To je bilo seveda samo ob praznikih in sejnih, navadno mu je zadostovala čepica, a po noči zamenile so mu sabljo spretne lestvice, po katerih je plezal gori k svetilnicam. Od vseh štirih strani ponosnega Mekužja donela mu je slava, le gospod Kalin in pa Kos sta zabavljala, ker ju je bolela Puranova volilna zmaga. Kjer sta le mogla, zbadala sta novega župana, kateri se seveda ni mnogo brigal za to. Zagodel jima je pa še drugače. Ker mu je bila hiša ravno nasproti hiši gospoda Kalina, umislil si je lepo kletko, katera je bila precej podobna hiši Kalinovi in napravljena enako na eno nadstropje. Matesanov Martinek umel je to kletko jako izvrstno napraviti. V gornji del kletke je zaprl župan debelokljunega kalina z rdečo čepico, v dolnjem je pa skaketal žoltokljuni kos, in vse to je obesil gospod Puran venkaj na steno pod svojim oknom. Premeteni Mekužanje so hitro pogodili, kam pes s taco meri, ker gospod Puran ni popreje nikdar imel ptičev. Postajali so doli pod njegovimi okni, smejali se prav glasno in dejali:

„Ta jo je pa zadel!“ Gospod Kalin in Kos sta se seveda jezila in skakala kot dva razkačena purana, pomagati si pa vendar le nista mogla. Saj vendar sme človek v svojem stanovanju rediti vsakovrstne ptice, a zakaj jih pa župan ne bi smel. Rad je pripovedoval po Mekužu, da sta njegov kos in pa kalin izvrstna peveca in da ju je prav vlekel. In kdo bi mu kalil tako nedolžno veselje?

Predaleč bi zašel, da na drobno opišem razne naredbe novega gospoda župana. Mekužanje so v njegovi osebni mnogo dobili, ker je on delal vedno le na to, da Mekužje čim bolj povzdigne. Mekužanje so že marsikaj imeli, vendar sprehajališča jim je pa vendar še manjkalo. In vendar brez sprehajališča ne bi smel biti tak trg kakor je bilo Mekužje.

Novi gospod župan sprožil je misel o sprehajališču na eni občinskih sej. Tržani so mu zadovoljno prikimali in rekli, da bi bil oni prostor pred Mekužjem, kjer so se dosedaj sprehajale spoštovane mekuške krave, najpripravnější prostor za novo sprehajališče. Gospod Puran jim je obljubil, da uredi sprehajališče po najnovejših zahtevah. In delo se je začelo.

To je bilo skakanja in pa merjenja na prostoru, namenjenem za novo sprehajališče. Občinski sluga Matijček Koleselj, par mekužkih veljakov in gospod župan, imeli so lepega posla za nekoliko dni. Zabijali so se kolei, natezale so se vrvice in kopali jarki, da je bilo kaj videti. Gospod Puran je bil povsod prisoten in držal se je ponosno, kot da meri bojno polje. Vse te stezice so bile napeljane v lepi enakosti proti sredini, tako, da je nastala prekrasna zvezda. Iz mekuškega gozda dovažalo se je razno grmičevje, lepe breze, a iz mekuškega šolskega vrta priromalo je lepo število mladih orehov in divjih kostanjev. Vse se je vršilo, kot da je namažano, in Mekužanje so že v duhu gledali lepo novo sprehajališče in je ponosno pokazovali kmetom iz sosednjih vasi, češ, le pogledajte! Sedaj bode videli, kaj je Mekužje,

Mladenci, dne 10. sept. vsi v Petrovče!